

at den paabegyndte Polemik de to Lande imellem har været længe nok, vil Tidspunktet forhaabentlig være kommet til fra norsk Side at tilstille os et Forslag om, hvorledes Norge kan tænke sig, at dets Interesser kan beskyttes under de bestaaende Forhold. Et saadant Forslag vil fra dansk Side blive modtaget og behandlet i den Samforstaaelsens Aand, der altid har besjælet det danske Udenrigsministerium og ogsaa besjæler det den Dag i Dag. Saa længe jeg har den Ære at være dansk Udenrigsminister, vil Talen om nordisk Samarbejde ikke være Mundsvejr, men deraf følger ogsaa, at jeg ikke vil være med til at fortsætte eller uddybe en Polemik, der kun spilder Tid og hindrer Paabegyndelsen af en saglig og fornuftig Tankeudveksling mellem de to Udenrigsministerier. Jeg for mit Vedkommende kunde tænke mig, at et eventuelt Forslag burde gaa ud paa, at sagkyndige fra begge Sider foretager en Undersøgelse af den Konflikt, der fra norsk Side hævdes at bestaa mellem norske Interesser og Udvidelsen af Monopolet, og at de to Regeringer derefter ved indbyrdes Forhandling paa Grundlag af Resultatet af de sagkyndiges Undersøgelser søger at naa til Enighed om at raade Bod paa de Tab, som Norge maatte have lidt ved Monopoludvidelsen.

Kirkeministeren (J. C. Christensen):

De Udtalelser, der er faldet her under Finanslovdebatten om min bebudede Afgang som Minister, skal jeg ganske lade ligge og alene holde mig til de Udtalelser, som vedrører Sager, der sorterer under Kirkeministeriet.

Jeg skal da først henvende mig til det ærede Medlem Hr. Schmidt, som klagede over, at de tyske Mindretal var ganske undergivet Flertallets Magt i Kirkekollegiet. Heri har det ærede Medlem ikke Ret. Ganske vist kan Mindretallene i Kirkerepræsentationerne lige saa lidt overstemme Flertallet, som Mindretallet kan det i denne Forsamling eller andre Forsamlinger, hvor Stemmeretten gælder. Men Mindretallene har Ret til, naar de bliver forespurgt, eller naar Sager, om hvilke de ikke er blevet forespurgt, foreligger til Afgørelse, at udtale sig, ligesom de har Ret til at fremsætte deres Anker og deres Ønsker, og for saa vidt disse er begrundede, vil der sandsynligvis, ja, sikkert, blive taget Hensyn til dem. Det ærede Medlem sagde, at der nu er bevilget Afholdelse af tysk Gudstjeneste rundt omkring i Sognene og givet Mindretallene Ret

til at forlange Embedshandlinger, Barne- daab, Vielse, Jordefærd og Konfirmationsundervisning, forrettede paa tysk Sprog. Det ærede Medlem indrømmer sely, at saaledes er der handlet dernede.

Men nu kan man spørge, om denne Ret, som det tyske Mindretal har faaet, kan fyldestgøres ved de Præster, der er ansat dernede; og viser det sig, at de ansatte Sognepræster ikke kan fyldestgøre den Opgave, som ligger for ifølge den Ret, der er givet, ja, saa maa det undersøges, om der skal ansættes Andenpræster ifølge Loven af 28. Juni 1920. Straks efter Genforeningen og indtil Ansættelsen af Præsterne fandt Sted, havde jeg ikke tænkt mig, at der vilde blive ansat saa mange tyske Præster dernede, som Tilfældet er blevet, og jeg havde derfor ment, det vilde blive nødvendigt i større Omfang at ansætte Andenpræster, for at Mindretallene kunde blive fyldestgørende betjent. Men efter at det har vist sig, at der er blevet ansat 44 Præster med tysk Uddannelse og tidligere ansatte i tysk Tjeneste, er det ganske klart, at Mindretallets Ret kan blive fyldestgjort i meget stor Udstrækning, maaske fuldt ud, gennem disse. Men kan Mindretallets Ret ikke blive tilstrækkelig varetaget ved disse Præster, maa man undersøge, hvor dette ikke er Tilfældet, og saa maa man overveje, hvor der kan raades Bod derpaa ved Ansættelse af Andenpræster.

Men det er i saa Henseende selvfølgelig ikke tilstrækkeligt, at der enkelte Steder kan ønskes Andenpræster af andre Grunde end netop for at faa denne Ret varetaget. Jeg har saaledes fornylig modtaget en Deputation fra Omegnen af Løgumkloster, som mødte med en stor Adresse med flere Hundrede Underskrifter og udtalte Ønsket om at faa ansat tyske Andenpræster. Det ærede Medlem Hr. Schmidt kom med Deputationen ned i Kirkeministeriet, men han var ikke Ordfører for Deputationen. Ordføreren spurgte mig, om jeg ønskede, de skulde tale Tysk eller „Platdansk“, som han kaldte det. Jeg sagde, at jeg fandt det rimeligst, at de talte, som de var vant til; og saa talte han paa bredt Jydsk til mig; det eneste tyske Ord, jeg hørte, var Ordet „Vertrauen“, idet han sagde, at de havde mere „Vertrauen“ til de tyske Præster end til de danske. De øvrige Medlemmer af Deputationen talte ogsaa Jydsk.

Nu fandt og finder jeg, at hvis Forholdene virkelig er saaledes, som de sagde — og det er der ingen Grund til at tvivle om —, at de har mere „Vertrauen“ til tyske Præster end til danske, kunde det ogsaa være rimeligt, at de ønskede en tysk Præst. Men saa